

ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІГРОВИХ ДІЙ КОМАНД „ІСКРА” І „ХАРКІВ’ЯНКА” У ФІНАЛІ ЧЕМПІОНАТУ УКРАЇНИ З ВОЛЕЙБОЛУ СЕРЕД КОМАНД ВИЩОЇ ЛІГИ

Євген КУДРЯШОВ

Луганський національний педагогічний університет

Постановка проблеми. Ігрова підготовленість найбільш повно виявляється в змагальній діяльності, що дозволяє одержати інформацію про сильні й слабкі сторони підготовки та внести необхідні корективи. З цією метою проводять реєстрацію показників змагальної діяльності й аналіз її складу структури [1-10].

З метою контролю й оцінки змагальної діяльності волейболістів використовують показники ефективності ігрових дій команди в цілому й кожного гравця зокрема. Обґрунтованість такої методики підтверджена рядом авторів, одержала широке застосування не тільки у волейболі, але й в інших спортивних іграх. Показники ігрових дій виражаються у кількості (обсязі) техніко-тактичних дій (ТТД) в їхній ефективності (% браку). Результати реєстрації техніко-тактичних дій гравців записуються під час гри на диктофон і переносяться до протоколу. На сьогодні розроблена й інша методика реєстрації переміщень на основі комп'ютерного аудіо-відеозапису матчу, але, як показує практика, вона не використовується з ряду причин, числі яких дорога технологія [5, 9].

Таким чином, набуває актуальності питання отримання показників ефективності ігрових дій спортсменок в змагальній діяльності з метою підвищення контролю рівнем фізичної й технічної підготовленості волейболісток [8].

Формулювання цілей статті. З огляду на вищевикладене, було поставлено завдання: визначити ефективність техніко-тактичних дій волейболісток у процесі змагальної діяльності.

Результати дослідження. З метою вирішення поставленого завдання було проведено дослідження змагальної діяльності волейболісток команд „Іскра” (м. Луганськ) і „Харків’янка” (м. Харків), що виступають в національному чемпіонаті України серед команд вищої ліги. За допомогою відеокамери здійснювалися зйомки ігор, потім відбувалася обробка й підрахунок виконаних техніко-тактичних дій. Результати заносилися до протоколу. Реєструвалися такі параметри: прийом, подача, блокування, нападаючий удар, страховка, передача, захисні дії. Підраховувалися кількість, ефективність, відсоток браку, виконаних дій як кожного гравця окремо, так і команди в цілому.

Для обробки даних було використано критерії, за якими визначалися ефективність ігрових дій волейболісток.

У ході досліджень були отримані наступні результати: команда „Іскра” виконала 425 техніко-тактичних дій з ефективністю 64% при браці 37%. З них:

- прийомів – 52 з ефективністю 83%;
- подач – 74 з ефективністю 53%;
- блокувань – 54 з ефективністю 52%;

- нападаючих ударів – 91 з ефективністю 57%;
- страховок – 20 з ефективністю 55%;
- передач – 82 з ефективністю 89%;
- захисних дій – 52 з ефективністю 46%.

Команда „Харків'янка” за гру виконала 422 техніко-тактичних дій з ефективністю 54% при браці 46%. Структура ігрової діяльності цієї команди наступна:

- прийомів – 71 з ефективністю 65%;
- подач – 54 з ефективністю 30%;
- блокувань – 60 з ефективністю 60%;
- нападаючих ударів – 83 з ефективністю 40%;
- страховок – 19 з ефективністю 74%;
- передач – 85 з ефективністю 72%;
- захисних дій – 50 з ефективністю 44%.

На рисунку 1 можна побачити динаміку зміни ефективності ігрових дій волейболісток в окремих партіях. Ефективність техніко-тактичних дій в першій партії спортсменок команди „Іскра” вища ніж у „Харків'янки” на 4 відсотки (61% і 57% відповідно), що підтверджується рахунком (25:21). У другій партії підвищення ефективності ігрових дій волейболісток команди „Іскра” (66%) супроводжується зменшенням цих показників у команди „Харків'янка” до 55% (при рахунку 25:16 відповідно). У третій партії продовжується тенденція до зниження ефективності ігрової діяльності волейболісток команди „Харків'янка” (51%). У команди „Іскра” ефективність техніко-тактичних (63%), але це не вплинуло на перевагу в рахунку (25:17).

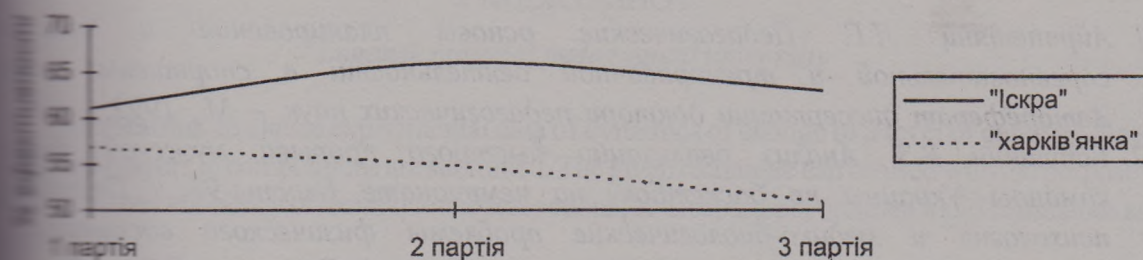

Рис. 1 Динаміка зміни ефективності усіх ігрових дій волейболісток виконаних за гру командами „Іскра” (м. Луганськ) і „Харків'янка” (м. Харків).

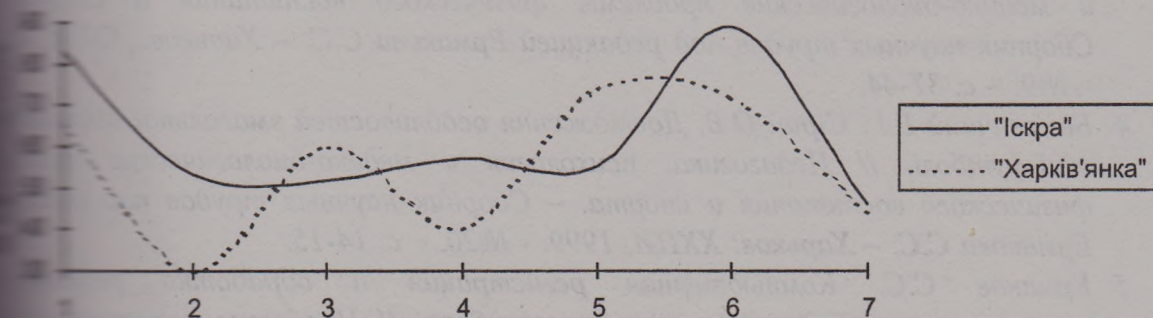

Рис. 2 Динаміка зміни ефективності окремих техніко-тактичних дій виконаних за гру командами „Іскра” (м. Луганськ) і „Харків'янка” (м. Харків): 1-прийом, 2-подача, 3-блокування, 4-нападаючий удар, 5-страховка, 6-передача, 7-захисні дії.

Характеризуючи показники ефективності окремих елементів, які було виповнено за гру обома командами (рис. 2), можна визначити такі особливості: команда „Іскру” переважає „Харків’янку” в показниках прийому (83% проти 65%), подачі (53% проти 30%), нападаючому ударі (57% до 40%), передачі (89% проти 72%), незначно захисті (46% проти 44%), тобто практично в усіх елементах гри. Виключення тільки блокування (60% проти 52%) і страховка (74% проти 55%), у якій „Харків’янка” випередила „Іскру”. Аналогічна особливість видна при характеристиці окремих партій.

Таким чином, ми бачимо, що рахунок в партіях і в грі в цілому залежить від ефективності окремих ігрових дій, тобто, прийому, подачі, блокування, нападаючого удару, страховки, передачі й захисних дій. Також треба відмітити, що при підвищенні ефективності ігрових дій однієї команди – знижується ефективність ігрових дій другої. Але можливі й виключення, коли при відносно високих показниках загальної ефективності техніко-тактичних дій та низькій ефективності таких важливих елементів, як прийом м’яча з подачі, нападаючий удар й захисні дії, команда зазнає поразки в окремих партіях і в цілому в грі.

Висновки:

1. В ході дослідження підтвердилась закономірність: ефективність як окремих ігрових елементів, так і в цілому змагальної діяльності впливає на результат гри.
2. Авторську методику обліку ефективності ігрових дій можна використовувати метою контролю за ігровою підготовленістю волейболісток різної кваліфікації.

Література

1. Айрапетянц Л.Г. Педагогические основы планирования и контроля соревновательной и тренировочной деятельности в спортивных играх. Автореферат диссертации доктора педагогических наук. – М., 1992. – 41 с.
2. Бабушкин В.З. Анализ реализации быстрого прорыва мужской сборной команды Украины по баскетболу на чемпионате Европы-97 // Педагогика, психология и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта. – Сборник научных трудов под редакцией Ермакова С.С. – Харьков: ХХПИ, 1998. – №1. – с. 16-19.
3. Бакнин В., Коляс Х. Анализ соревновательной деятельности как фактора повышения результативности спортсменов Греции. // Педагогика, психология и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта. – Сборник научных трудов под редакцией Ермакова С.С. – Харьков: ХХПИ, 1999. – №9. – с. 37-44.
4. Без’явичний Б.І., Сірий О.В. Дослідження особливостей змагальної діяльності міні-футболі. // Педагогика, психология и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта. – Сборник научных трудов под редакцией Ермакова С.С. – Харьков: ХХПИ, 1999. – №20. – с. 14-15.
5. Ермаков С.С. Компьютерная регистрация и обработка результатов соревновательной деятельности в волейболе. // Проблемы соревновательной деятельности: Тезисы доклада межобластной научно-практической конференции, 12-16 сентября 1990 г. – Харьков, 1990. – с.124.
6. Ермаков С.С., Крюков Ю.Г., Маслов В.Н. Некоторые особенности

- моделирования соревновательной деятельности волейболистов. // *Физическое воспитание студентов творческих специальностей*. – Сборник научных трудов под редакцией Ермакова С.С. – Харьков: ХХПІ, 1997. – №3. – с. 3-4.
7. Корягін В.М. Ігрові показники баскетболістів. // *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. – Збірник наукових праць під редакцією Ермакова С.С. – Харків: ХХПІ, 2002. – №4. – с. 7-13.
8. Кудряшов Е.В., Мищенко А.А. Контроль за уровнем игровой подготовленности волейболистов. // *Физическое воспитание студентов творческих специальностей*. – Сборник научных трудов под редакцией Ермакова С.С. – Харьков: ХХПІ, 2002. – №7. – с. 9-14.
9. Максименко И.Г. Планирование и контроль тренировочного процесса в спортивных играх. – Луганск: Знание, 2000. – 276 с.
10. Поздняк Н.В. Рейтинг, как обобщенная оценка эффективности соревновательной деятельности в волейболе. // *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. – Сборник научных трудов под редакцией Ермакова С.С. – Харьков: ХХПІ, 1999. – №2. – с. 23-25.

RESEARCH OF EFFICIENCY OF GAME ACTIONS OF COMMANDS
«SKRA» ALSO «HARKIVYANKA» IN THE ENDING OF THE CHAMPIONSHIP
OF UKRAINE ON VOLLEYBALL AMONG COMMANDS OF THE
MAXIMUM LEAGUE.

V KUDRYASHOV

Lugansk national pedagogical university

Annotation. In clause experimental data of dynamics of change of a level of game readiness volleyball-players in competitions are submitted. The given technique can be used with the purpose of control over efficiency of technique-tactical actions, both separate sportsmen's and commands as a